

รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

A Linear Structural Equation Model of Competencies of Education Supervisors
Affecting to the Primary Effectiveness School under the Office of The Basic
Education Commission

ปริญญ์ เฉิดจำเริญ^{1*} โกวิท วชิรินทร์างกูร² และ กระพัน ศรีงาน³

Parinya Cherdchumroen^{1*} Kovit Vajarintarangoon² and Krapan Sri-ngarn³

¹นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

^{2,3}อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Lecturer, Educational Administration Program, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากร ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 60 เขต จำนวนศึกษานิเทศก์ 1,058 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 924 คน ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ใช้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม LISREL ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นมี 4 องค์ประกอบ ตัวแปรสังเกตได้ 14 ตัวแปร และ 54 ตัวบ่งชี้ ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาได้จากค่าสถิติและค่าดัชนีที่ผ่านเกณฑ์ดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 93.45, $df = 52$, $p = 0.0037$, CFI = 0.979, GFI = .985, AGFI = 0.970, RMSEA = 0.030 และ $\chi^2/df = 1.797$

คำสำคัญ: รูปแบบโครงสร้างเชิงเส้น, สมรรถนะศึกษานิเทศก์, ประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop a linear structural relationship model of supervisors' competency affecting the effectiveness of basic educational schools, 2) to examine the construct validity of supervisors' competency affecting the effectiveness of basic educational schools and 3) to study the direct, indirect and total effects of supervisors' competency affecting the effectiveness of basic educational schools. The population used in this research was 1,058 supervisors from 60 areas under the Primary Educational Service Area Offices in northeastern region. Samples were 958 supervisors under the Primary Educational Service Area Offices in northeastern region, obtained by multi-stage random sampling and all data were analyzed from 924 complete questionnaires. The study was conducted in 3 steps as: Questionnaire. Statistics were used for hypothesis testing by LISREL application to examine the conformity between the theoretical model of casual structural relationship and empirical data from those samples and to examine the conformity between the research model and empirical data according to the model used as research framework consisted both of internal and external variables. The analyzed results were presented in form of linear relationship analysis amongst variables and the study results were as follows; The developed linear structural relationship model of supervisors' competency affecting the effectiveness of basic educational schools was consisted of 4 primary factors as 14 secondary factors and 54 indicators. The examined results of construct validity of supervisors' competency affecting the effectiveness of basic educational schools and empirical data, analyzed by path analysis with latent variability, found that there was conformed with the empirical data considered from statistics and index values that passed criteria as follows: Chi-square (χ^2) = 93.45, df = 52, p = 0.0037, CFI = 0.979, GFI = .985, AGFI = 0.970, RMSEA = 0.030 and = χ^2 /df 1.797.

Keywords: Linear Structural Model, Supervisors' Competency, Effectiveness of Primary School.

บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันเกิดกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการแข่งขันอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องอาศัยสังคมฐานความรู้ (Knowledge Based Society) และเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) ทำให้การจัดการทรัพยากรในองค์กรประสบปัญหาหลายประการ ซึ่งสภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สรุปว่านี่คือปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ลดลง ประกอบกับการเผชิญกับปัญหาจากเศรษฐกิจโลกที่ยังคงมีความรุนแรงในช่วงที่ผ่านมา ภายใต้อิทธิพลดังกล่าวส่งผลกระทบต่อให้ภาคการศึกษาจะต้องปรับตัว ปรับเปลี่ยนวิธีคิด

วิธีการทำงาน โดยแสวงหาวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่เข้ามาเพื่อให้องค์กรภาคการศึกษาสามารถฝ่าฟันกับวิกฤตที่เผชิญอยู่พร้อมกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ณัฐพันธุ์ เขจรนนท์ และ ฉัตยาพร เสมอใจ. 2547)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ภายในปี 2561 จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 3 ประเด็นหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา และการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ

ทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวทาง ในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบไว้ 4 ประการ คือการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ซึ่งการนิเทศศึกษานั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการการนิเทศการศึกษามีส่วนสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการศึกษา เพราะการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการในการแนะนำช่วยเหลือครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โลฟฟ์ (Loft. 2008 : 23) ได้เสนอบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่ประสบความสำเร็จ 5 ประการ โดยให้ข้อสรุปว่าแม้ขอบเขตงานของศึกษานิเทศก์จะมีอย่างกว้างขวาง แต่ก็ขึ้นอยู่กับงานซึ่งวัตถุประสงค์ของการนิเทศการศึกษาและคุณลักษณะของผู้นิเทศและความสำเร็จของผู้นำซึ่งโดยทั่วไปย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการเอาชนะจุดอ่อนหรือจุดแข็งที่มีอยู่มากเกินไป ด้วยการฝึกฝนและมีวินัยในตนเองเพื่อให้สามารถควบคุมอารมณ์ ทั้งการบริหารงานจะต้องยึดที่วัตถุประสงค์ และผู้นำการนิเทศจะต้องมีความเชี่ยวชาญในการกำกับดูแลพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของผู้รับการนิเทศตลอดเวลาได้ บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ซึ่งถือเป็นสมรรถนะที่สำคัญของศึกษานิเทศก์ แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะหรือขีดความสามารถในการทำงาน เรื่องของสมรรถนะนี้จึงเป็นสิ่งที่บอกความต่างระหว่างผู้ปฏิบัติงานดีและผู้ปฏิบัติงานระดับปานกลาง สมรรถนะจึงเป็นความสามารถในงานหรือเป็นคุณลักษณะที่อยู่ภายในบุคคลที่นำไปสู่การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งจะเห็นว่าการนิเทศการศึกษา โดยศึกษานิเทศก์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการที่จะนำพาคุณภาพการศึกษาของชาติไปสู่เป้าหมาย โดยเฉพาะในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งประเด็นสำคัญของการจัดระบบการศึกษาและการเรียนรู้ที่ต้องปฏิบัติอย่างเร่งด่วน 4 ประการหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาและเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการแนวใหม่ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของ ปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่วนหนึ่งเป็นหน้าที่ศึกษานิเทศก์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการกิจในการทำงานมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่หลักในการนิเทศการศึกษาศักยภาพที่มีทักษะมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะต้องแสดงพฤติกรรมที่สำคัญ ได้แก่ มีความเข้าใจบุคคลอื่น เช่น มีความเข้าใจความต้องการความช่วยเหลือของครู มีความเข้าใจในปัญหาของครู มีบุคลิกภาพที่ดี เช่น มีพฤติกรรมที่น่าเชื่อถือ และมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล เช่น มีพฤติกรรมที่ดีระหว่างบุคคล เช่น เข้ากับทุกคนได้ง่าย ไม่ถือตัว ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือว่ามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตลอดเวลา เน้นการพัฒนาสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็นผู้นำในการพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับปรัชญากรอบแนวคิดและเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอนลำดับ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องโดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร บทความ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. สังเคราะห์องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ของแต่ละปัจจัยที่มีอิทธิพลของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและสังเคราะห์ในเบื้องต้นมาร่างรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ และมีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลจากการสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการสัมภาษณ์ในรูปแบบการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยขั้นตอนที่ 2 นี้เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากฐานความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้พัฒนาให้เหมาะสมกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นที่ใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) สร้างขึ้นเพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษาหรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องกระบวนการพัฒนาศึกษานิเทศก์ โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง ซึ่งพิจารณาจากผลงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) และงานเขียนที่ปรากฏในเอกสารทางวิชาการ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยระยะนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีแบบแผนการวิจัยเป็นแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวมีการวัดครั้งเดียวศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot. non-experimental case study design) การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดำเนินการโดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะของศึกษานิเทศก์แล้วนำผลการศึกษามากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และสร้างเป็นแบบสอบถามต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนการวิจัยระยะนี้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ไม่ต้องอาศัยสถิติตัวเลข แต่อาศัยข้อมูลสารสนเทศ รายละเอียด ด้านสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้นำข้อคิดเห็น คำตอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการหาข้อสรุปตามประเด็นคำถาม อธิบายความเชิงพรรณนา แล้วจัดหมวดหมู่ตามหัวข้อการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น

การวิจัยในขั้นตอนที่ 3 นี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงสำรวจเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งมีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 60 เขต จำนวน 1,058 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติขั้นสูงและมีโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงซ้อน (Multivariate) ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้เทคนิค SEM (Structural Equation Modeling) จำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่พอสมควร เบนท์เลอร์ และ เชาว์ (Bentler & Chou, 1987 cited in Schumacker & Lomax, 2004) ได้เสนอว่า สำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงซ้อนด้วยการใช้โปรแกรม LISREL ทั้งในการทดสอบความเหมาะสมของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์และการประมาณค่าพารามิเตอร์ กลุ่มตัวอย่างควรมีขนาดใหญ่พอสมควร ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนึงถึงค่าพารามิเตอร์ หรือตัวแปรสังเกตได้ที่ต้องประมาณค่าควบคู่กันไปตามข้อเสนอแนะดังกล่าว ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การกำหนดร้อยละ ในที่นี้ผู้วิจัยใช้ ร้อยละ 87.00 ของประชากรทั้งหมดได้จำนวน 924 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้เขตพื้นที่ที่เป็นหน่วยของการสุ่มในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดเขตพื้นที่การศึกษาโดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากจำนวนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 60 เขต ได้เขตพื้นที่ จำนวน 52 เขต

ขั้นตอนที่ 2 ใช้ศึกษานิเทศก์ที่อยู่ในแต่ละเขตจำนวน 52 เขต เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เนื่องจากการทดสอบโดยใช้โปรแกรม LISREL ทั้งในการทดสอบความเหมาะสมของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์และการประมาณค่าพารามิเตอร์ กลุ่มตัวอย่างควรมีขนาดใหญ่พอสมควร

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นมี 4 องค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้ 14 ตัวแปร และ 54 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ สมรรถนะเฉพาะทางหรือหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ มีตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร และ 11 ตัวบ่งชี้ สมรรถนะคุณลักษณะส่วนบุคคลของศึกษานิเทศก์ ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร และ 13 ตัวบ่งชี้ สมรรถนะกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร และ 11 ตัวบ่งชี้ และสมรรถนะประสิทธิภาพของสถานศึกษา มีตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร และ 19 ตัวบ่งชี้

1.2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) แบบมีตัวแปรแฝง พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาได้จากค่าสถิติและค่าดัชนีที่ผ่านเกณฑ์ดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 93.45, $df = 52$, $p = 0.0037$, CFI = 0.979, GFI = .985, AGFI = 0.970, RMSEA = 0.030 และ $\chi^2/df = 1.797$

1.3 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กิจกรรมนิเทศการศึกษา ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ และคุณลักษณะส่วนบุคคลของศึกษานิเทศก์ และสมรรถนะเฉพาะทางหรือหน้าที่ของศึกษานิเทศก์

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 การพัฒนาโมเดลของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้เนื่องจากโมเดลสมมุติฐานที่สร้างขึ้นได้ศึกษามาจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จึงทำให้ได้โมเดลตามสมมุติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ ซึ่งองค์ประกอบด้านการนิเทศถือเป็นสมรรถนะเฉพาะทางที่ศึกษานิเทศก์ทุกคนต้องปฏิบัติสอดคล้องกับแนวคิดของ Higgins and Leat (2001) ได้กล่าวว่า การนิเทศช่วยให้ผู้รับการนิเทศเกิดการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย ทั้งการเพิ่มพูน การเป็นแบบอย่างในการทำงาน การสืบเสาะอย่างมีวิจารณญาณ การเรียนรู้แบบรวมพลัง และการชี้แนะในการดำเนินการให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลง ต้องกำหนดเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงแล้วจึงเลือกวิธีการที่เหมาะสมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น จะทำให้การนิเทศบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

2.2 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยนำมาอภิปรายในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) กิจกรรมการนิเทศการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยมีอิทธิพลทางบวก ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศ โดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ช่วยแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องด้านวิชาการให้มีการพัฒนา และส่งเสริมให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับชาญชัย อาจิณสมภาร (2546 : 21) การนิเทศเป็นการให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านอาชีพช่วยพัฒนาความสามารถของครู ให้เปลี่ยนแปลงปรับปรุงการดำเนินการเรียนการสอนในโรงเรียนมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการสอนเป็นสำคัญ

2) ลักษณะส่วนบุคคลของศึกษานิเทศก์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ลักษณะส่วนบุคคลของศึกษานิเทศก์มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลในทางบวก ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของศึกษานิเทศก์มีส่วนสำคัญต่อการเป็นศึกษานิเทศก์ ไม่ว่าจะเป็นด้านประสบการณ์ บุคลิกภาพ หรือการสื่อสาร ย่อมมีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังเช่นเมอร์แนน และฟิลลิปส์ (Murnane and Philip. 1998) ได้กล่าวถึงประสบการณ์ในการนิเทศของศึกษานิเทศก์เอาไว้ว่า ศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศมากจะมีความละเอียดรอบคอบ มีความสามารถในการตัดสินใจ กล้าคิด กล้าทำ และมีทักษะในการนิเทศมีความสามารถทางด้านการใช้วัตรกรรมด้านการสื่อสาร จะส่งผลให้มีการจัดการเรียนที่ดีด้วย และศึกษานิเทศก์ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

3) สมรรถนะเฉพาะทางหรือหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงพบว่า แม้ขอบเขตงานของศึกษานิเทศก์จะมีอย่างกว้างขวาง แต่ก็ขึ้นอยู่กับเนื้อหา ซึ่งวัตถุประสงค์ของการนิเทศการศึกษาและคุณลักษณะของผู้นิเทศ และความสำเร็จของผู้นำซึ่งโดยทั่วไปย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการเอาชนะจุดอ่อนหรือจุดแข็งที่มีอยู่มากเกินไป ด้วยการฝึกฝนและมีวินัยในตนเอง เพื่อให้สามารถควบคุมอารมณ์ ทั้งนี้ต้องยึดที่วัตถุประสงค์ และผู้นำการนิเทศจะต้องมีความเชี่ยวชาญในการกำกับดูแลพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของผู้รับการนิเทศตลอดเวลาได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยด้านสมรรถนะเฉพาะทางของศึกษานิเทศก์ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบด้วยการนิเทศการศึกษา ด้านทักษะการมีมนุษยสัมพันธ์และด้านประสบการณ์ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดคุณสมบัติในการรับสมัครสอบคัดเลือกศึกษานิเทศก์ให้ชัดเจน โดยยึดถือตามตัวบ่งชี้ 3 องค์ประกอบนี้ให้ชัดเจน เนื่องจากถ้าศึกษานิเทศก์มีคุณสมบัติครบทั้ง 3 องค์ประกอบแล้วก็จะทำศึกษานิเทศก์ที่มีสมรรถนะการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการปฏิบัติงานเฉพาะหน่วย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการนิเทศเฉพาะทางเพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชาเพิ่มขึ้น และเพื่อนำข้อมูลที่ค้นพบมาพัฒนาปรับปรุงให้ตรงกับหน่วยงานของตนและเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาระดับนโยบาย

2.2 ควรทำวิจัยการพัฒนารูปแบบการสร้างสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการใช้ผลการวิจัยที่ศึกษานั้นร่างเป็นรูปแบบการปฏิบัติงานการนิเทศ โดยยึดโครงสร้างทฤษฎีจากงานวิจัยมาพัฒนาตัวบ่งชี้ถึงสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ และมีการประเมินผลการปฏิบัติว่ามีประสิทธิผลเป็นอย่างไร เมื่อลองไปปฏิบัติใช้ในบริบทจริง

เอกสารอ้างอิง

- จิระประภา อัครบวร. (2549). Competency คืออะไร กันแน่. *วารสารดำรงราชานุภาพ*. 6(20), 1 – 3.
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. (2546). *การบริหารการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนนท์, และฉัตรยาพร เสมอใจ. (2547). *การจัดการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

Cole., M. S., Schaninger W. S., Jr., & Harris, S. G. (2002). The workplace social exchange network : A multilevel, conceptual examination. *Group and Organization Management*. 27, 142-167.

David McClelland. (1973). Testing for Competence rather than for Intelligence. *American Psychologist*. 28, 1 – 14.

Donald A. Loft. (2008). Wrongful Corporate Cash Distributions Under Delaware and Georgia. http://www.mmmmlaw.com/articles_347.pdf, January 28, 2015.

Higgins, S., & Leat, D. (2001). Horse for courses or courses for horse : What is effective teacher development? In J.A. Soler, & H. Burgess (Eds.). *Teacher development : Exploring our own practice*. (pp. 57-68). London : Pual Chapman.

Holden, R. E. (1995). *The black public college and university administrators' attitude and perceptions toward the decision and its implications for higher education in a southern on border state*. Dissertation University of Maryland College Park.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.

Offerman, L.R.,&Malamut,A.B. (2002). When leaders harass: The impact of target Outcomes. *Journal of Applied Psychology*. 87(5), 885-897.

Rosenholtz, S. J. (1998). Effective schools: Interpreting the evidence. *American Journal of Education*. 93, 352-388.

Rohlf, James William. (2008). **Modern physics from a[alpha] to Z**. New York : John Wiley.

Murnane, R. J., and B. R. Phillips. (1998).

Learning by doing, vintage and selection:
Three pieces of the puzzle relating
teaching experience and teaching
performance. **Economics of Education
Review**. 1(4), 453–65

Schumacher, Randall E. and Lomax, Richard G.
(2004). **A beginner's Guide to Structural
Equation Modeling**. Mahwah. NJ: Lawrence
Erlbaum Associates, Inc. <https://sites.google.com/site/esdcwebsite/home>